

Af Henrik H. Brandt,
direktør for Idrættens
Analyseinstitut

En sektor er født

En aktuell undersøgelse fra Universitetet i Leuven blandt kommunerne i den flamske del af Belgien viste for nylig, at 90 pct. af kommunerne mente at have gode forbindelser til de lokale idrætsforeninger. Tilsvarende mente blot 25 pct. af kommunerne, at de havde gode relationer til de kommercielle idrætsudbydere i kommunerne.

Akkurat som i Belgien er idrætspolitikken også herhjemme møntet på en rollefordeling mellem myndighederne og det frivillige foreningsliv. Svaret på den belgiske undersøgelse kunne sagtens være 'og hvad så?'. Behøver man nødvendigvis udvikle tættere relationer mellem alle aktørerne i velfærdstrekanten 'stat, marked, civilsamfund' og viden om de forskellige aktørers vilkår og værdier?

Vi tillader os at mene, at det gør man. Vi skal til at tænke idrætten som en langt bredere sektor, hvor vilkår og muligheder for markedsdelen af idrætssektoren også regnes med i de idrætspolitiske strategier og tiltag, der skal sikre så gode idrætstilbud som muligt til flest mulige borgere.

Vi oplever i disse år, at den kommercielle sektor vokser stærkt, og at entusiastiske private iværksættere på mange måder sætter en innovativ dagsorden for udviklingen af nye idrætstilbud. Den konkurrence kan være sund for foreningsliv og idrætsorganisationer og bidrage til at aktivere nye grupper i idrætten. Det fremgik af Idans konference 'Idrættens største udfordringer' i Vejen Idrætscenter, den 25.-26. maj, at den skærpede kamp om 'markedsandele' også får de etablerede

fortsættes...

Indhold:

- Sociale medier sætter fart på revolution
- Elite skaber sjældent bredde
- Lille effekt af danske idrætsevents
- Nyt fra Play the Game
- Nyt i vidensbanken
- Bogomtale: Folkelige bevægelser

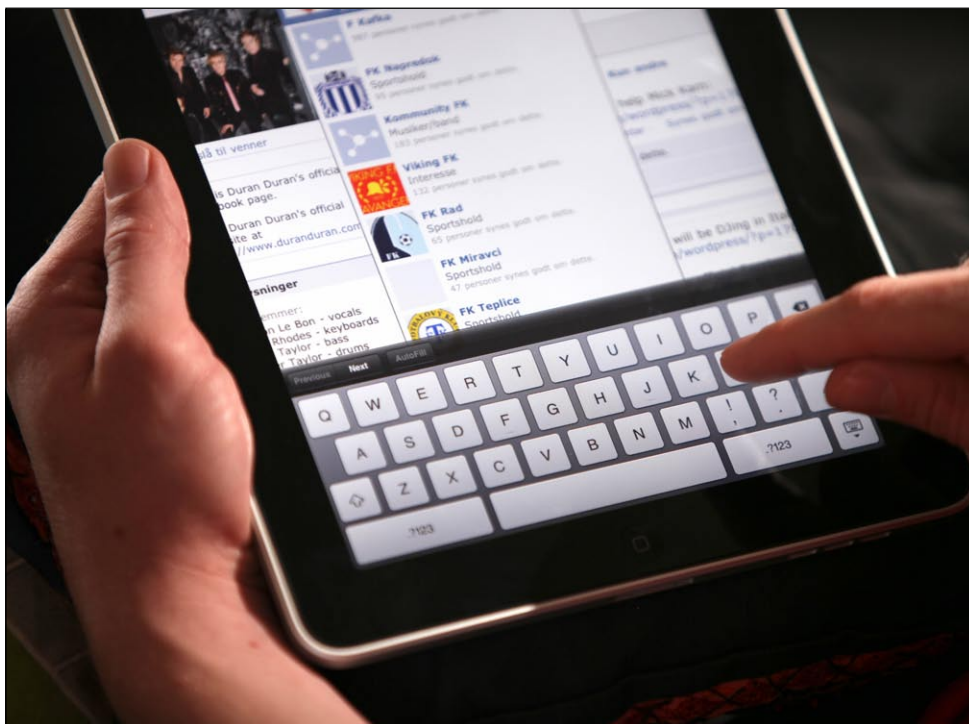

Foto: Colourbox

Nye sociale internetmedier spiller en stor og stigende rolle, når idrætten skal indfange nye medlemmer eller kunder.

Sociale medier sætter fart på den stille revolution

De sociale mediers fremmarch øger hastigheden på de senere års store forandringer i idrætsbilledet, viser rapporten 'Idrættens virtuelle arenaer', som Idan netop har offentliggjort.

Af Henrik H. Brandt, Idrættens Analyseinstitut

Teknologiske landvindinger har altid været en væsentlig del af idrætten og i visse tilfælde den egentlige anledning til, at idrætsgrene opstod eller vandt udbredelse.

De sociale mediers fremmarch, som Idrættens Analyseinstitut i de senere år har taget under grundig behandling med projektet 'Idrættens virtuelle arenaer', er bestemt ingen undtagelse.

I mange henseender får idrættens såkaldte 'stille revolution', hvor nye idrætsvaner og organisationsformer har været på fremmarch i de senere år, forøget farten drastisk på grund af de sociale mediers og beslægtede internetrelaterede værktøjers stigende udbredelse.

I rapporten 'Idrættens virtuelle arenaer. Internettet forandrer idrætten – analyser og perspektiver' tegner Idan en række

perspektiver for udviklingen. Rapporten rummer mange konkrete eksempler på, hvordan nye internetbaserede medier eller administrative værktøjer med mobiltelefonen i overhalingsbanen som den foretrukne teknologiske platform skaber nye muligheder og nye konstellationer på idrætsområdet.

Da rapportens hovedforfatter, Martin Hedal, påbegyndte sin research i 2009 var anledningen en række idrætsrelaterede sociale mediers næsten samtidige opdukken på det danske marked.

Flere af disse iværksætterprægede medier er to år senere næsten ubetydelige, mens andre som eksempelvis motionsfællesskabet endomondo.com eller det internetbaserede træningssite Dinform har hvervet et stigende antal brugere og udviklet spændende forretningsmodeller

fortsættes...

idrætspolitiske spillere til at kridte skoene.

Hvis konferencen havde en konklusion, var det netop, at idrætsorganisationer og kommuner er parate til nytænkning og nye samarbejds-konstellationer, dels af økonomiske hensyn, dels fordi der simpelthen er god inspiration at hente i forhold til eksempelvis drift og anlæg af faciliteter, udvikling af innovative løsninger og nye idrætsstilbud eller anvendelse af ny teknologi.

Fremtidens forskning, debat og idræts-politik bør med andre ord ikke kun være et spørgsmål om relationerne mellem stat, kommuner, idrætsorganisationer og foreninger. Lad os 'opfinde' idrætten som en sektor, der generelt skal fremmes, og se fordomsfrit på alle de forskellige aktører, der myldrer frem i disse år.

Naturligvis vil den hastige udvikling ikke kun skabe dynamik på idræts-området, men også tabere og interessekonflikter, men der er såmænd også interessekonflikter mellem de etablerede idrætspolitiske spillere.

Hovedsagen må være, at hver enkelt aktør på idrætsområdet får det bedste mulige grundlag at udvikle sig og træffe strategiske beslutninger på. Så må det bedste tilbud i øvrigt vinde i kampen om de aktives gunst.

på et område, der tidligere i høj grad var idrætsorganisationernes enemærker.

Direkte kommunikation

Den direkte vej fra idrætsudbyderen til den idrætsaktive via de sociale medier er et af de idrætspolitiske interessante perspektiver ved udviklingen. Et site som endomondo.com kan i dag kommunikere direkte med ca. 1,5 mio. registrerede brugere (pr. 8. juni) ved hjælp af Endomondos mobilbaserede tracking-applikation. Endomondo 'ved', hvor, hvornår, hvem, hvor ofte, hvor hurtigt etc. brugerne dyrker motion, og endomondo.com er samtidig en direkte salgskanal eller kommunikationskanal til – eller mellem – brugerne. Sat på spidsen er Endomondo i løbet af ganske få år blevet et større organiseret fællesskab for motionsløbere end Dansk Atletik Forbund med potentiale til at kommunikere og servicere 'medlemmerne' langt mere direkte.

Dinform er et andet eksempel på udviklingen. En 'kerneydelse' for traditionelle idrætsudbydere som træningsprogrammer og personlig rådgivning leveres i dag via internettet hurtigt, pålideligt og skræddersyet til hver enkelt bruger gennem Dinform's betalingsbaserede internet-tjeneste.

Facebook, Arena365 og andre sociale medier gør det i stigende grad ikke blot muligt, men også naturligt for mange brugergrupper, at deltagelse i events eller træning aftales direkte gennem sociale medier.

Nogle af rapportens andre cases om eksempelvis den engelske fodboldudbyder Goals eller Odense Kommunes ambitioner om at digitalisere hele forvaltningen af idrætsområdet og adgangen til kommunens faciliteter viser, hvordan også idrætsfaciliteter, kommercielle udbydere eller kommuner i stigende grad kommer med på bølgen. For fodboldkoncernen Goals er internetplatformen og den raffinerede anvendelse af brugernes data i salgsarbejdet og servicekonceptet den måske væsentligste del af koncernens store forretningsmæssige succes med at udbyde femmandsfodbold til briterne på rent kommercielle vilkår. Goals gør det ganske enkelt bekvemt og tillokkende for hold og individuelle spillere at komme til at spille fodbold mod betaling.

Populært sagt tegner sig en sammen-smeltning mellem administrationsredskaber som Conventus og de virtuelle fællesskaber, så vi i stigende grad får en situation, hvor 'hallen' eller 'fodboldbanen' vil kommunikere til alle de potentielle brugere – eller vennerne i det virtuelle fællesskab: 'Hej, jeg er ledig, kom og spil

Download rapporten

Rapporten 'Idrættens virtuelle arenaer. Internettet forandrer idrætten – analyser og perspektiver' er den endelige afrapportering af projektet 'Idrættens nye arenaer', som har modtaget økonomisk støtte fra Nordea-fonden og DGI/DDS. Rapportens hovedforfatter er Martin Hedal.

Rapporten på 124 sider kan bestilles i trykt form for kr. 200,- inkl. moms eller downloades gratis i vidensbanken på www.idan.dk. Læs også projektets temaside på www.idan.dk.

på mig', ligesom brugerne omvendt vil forvente, at de ikke blot kan aftale deres idrætsudfoldelse med de virtuelle venner, men også i samme håndvending få adgang til den ledige arena, hvor aktiviteten skal foregå.

Interessant nok viser rapportens brugerundersøgelse, at det ikke mindst er den fortravlede målgruppe 30-49 år, der motiveres af de virtuelle redskaber og først har taget mange af de idrætsrelaterede sociale mediers muligheder til sig – netop den målgruppe, som er allermest presset på idrætsdeltagelsen i den mere klassiske udgave med faste træningstider og foreningsmedlemskab som forudsætning for idrætsdeltagelsen.

Foreninger tager ved lære

I det hele taget kommer folkeoplysningslovens ofte lidt stive rammer eller foreningslivets tidligere 'monopol' på at være katalysator for befolkningens møde om idræt nemt til at fremstå som lidt gammeldags. Men rapporten viser samtidig, hvordan også foreningslivet gennem de sociale medier og internetbaserede redskaber kan forlænge eller forstærke virkelighedens foreningsliv eller events til det virtuelle rum og samtidig få en mere direkte kommunikation med medlemmer og brugere.

Fremtidens organiserede fællesskaber

fortsættes...

NYT FRA IND- OG UDLAND

Blatter genvalgt som FIFA-præsident

FIFA-præsident Sepp Blatter er på af trods af nye sager om omfattende korrupsion i toppen af organisationen blevet genvalgt for endnu fire år på FIFAs kongres i Zürich den 1. juni. Sepp Blatter endte med at få 186 ud af 203 afgivne stemmer.

Det engelske fodboldforbund forsøgte på kongressen at få valget af ny præsident udskudt, men blot 17 nationale fodboldforbund støttede det engelske krav.

Sepp Blatter lovede i sin tale, at kongressen med sine 208 medlemslande i fremtiden skal stå for tildelingen af VM-værtskaber. I dag sker det i den 24 mand store eksekutivkomité. Samtidig vil Blatter nedsætte en ny intern komité, der skal have til opgave at komme med forslag til forbedringer af FIFA, som er under hård beskyndning fra politikere som sponsor.

På vegne af de nordiske forbund efterlyste DBU's formand, Allan Hansen – sandsynligvis forgæves – en uafhængig undersøgelse for at få taget effektiv hånd om korrupsionsproblemerne, der senest medførte suspensering af to eksekutivmedlemmer, herunder Sepp Blatters modkandidat til præsidentposten, Mohamed Bin Hammam.

Læs mere om FIFA på www.idan.dk samt www.playthegame.org, herunder den aktuelle kommentar fra Play the Games internationale chef, Jens Sejer Andersen.

Atletikforbundet lancerer motionsite

Endnu et dansk motionsite har set dagens lys. Under sloganet 'Mere, bedre og sjovere motion' har Dansk Atletik Forbund med sponsorstøtte fra TryghedsGruppen lanceret motionsitet MotionDANMARK.

Sitet er det seneste skud på stammen af hjemmesider, der henvender sig målrettet mod motionister – her med særligt fokus på løb og gang, herunder også stavgang. Bl.a. medieorganisationer og private firmaer har gennem de senere år oprettet sider rettet mod gruppen af motionister, og sidste år lancerede en anden idrætsorganisation, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, hjemmesiden vorespuls.dk.

MotionDANMARK præsenterer sig som bindeled mellem den selvorganiserede motion og den organiserede idræt, og sitet lægger ikke skjul på, at det vil oplyse om fordelene ved at blive del af den organiserede klub- og foreningsidræt.

Et kig på MotionDANMARK viser en hjemmeside, der forsøger at komme omkring mange aspekter af motionløb og motionsgang.

Brugerne kan finde sider om områder som træning, om at komme i gang med løb, om kost, om løbarrangementer, om rejser, om kendte sportsudøvere, ekspertrådgivning og en lang række andre perspektiver på motion.

DGI udfordrer foreninger til udvikling

Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger inviterer og udfordrer sine medlemsforeninger til at dyste om at blive de bedste til udvikling og vinde DM i foreningsudvikling.

Anledningen er, at 2011 er Europæisk Frivillighedsår, og konkurrencen er DGI's markering af året.

DGI ønsker at finde de foreninger rundt i landet, som er bedst til at udvikle og arbejde med at styrke deres foreningsprofiler.

Hen over sommeren udvælger DGI's landsdelsforeninger i alt 35-40 foreninger, som skal deltage i konkurrencen og gennemgå en udviklingsproces.

De deltagende foreninger skal sætte sig en række udviklingsmål inden for emner som f.eks. faciliteter, lederrekruttering, nye medlemmer, målgrupper og idrætter, og efterfølgende skal de arbejde med at føre udviklingsmålene ud i livet.

Udviklingsprocessen skydes i gang med en konference i efteråret, hvor foreningerne kan hente viden og inspiration, og undervejs i processen kan foreningerne få viden, hjælp og støtte hos deres landsdelsforeninger.

I maj 2012 forventer DGI at kunne kåre fem vindere, som vil blive de foreninger, som på bedst vis har udviklet sig i forhold til de satte mål.

Foto: Colourbox

Løb, cykling og boldspil er blandt de aktiviteter, som kan organiseres via de virtuelle arenaer, som derved i sig selv kan skabe reel idrætsaktivitet.

i idrætten vil både være traditionelle foreningsfællesskaber og mere løse, virtuelle fællesskaber, og grænserne mellem de forskellige former for fællesskaber bliver flydende. Dansk Golf Unions samarbejde med it-virksomheden Golfbox om hjemmesiden golf.dk har eksempelvis sikret golfunionen en direkte kommunikationsplatform til de aktive golfspillere på et tidspunkt, hvor golfsporten af andre årsager er nødt til at åbne for mere fleksible medlemskaber af golfklubberne.

Et andet perspektiv af de virtuelle arenaers fremmarch er fremkomsten af helt nye idrætsaktiviteter og fællesskaber. Idrætsorganisationernes vanskeligheder med at definere, om e-sportsgrene, f.eks. 'Counter Strike', er idrætsgrene forklarer problemstillingen meget godt. Andre eksempler er mulighederne for at formidle og synliggøre virkelighedens begivenheder på en ny måde via nettet og skabe interaktivitet med fans, deltagere og brugere over hele verden.

Mobilen vinder frem

Det fremgår ligeledes af rapporten, at computerens rolle som den primære platform for de sociale medier og idrætsrelaterede administrationsværktøjer måske er på retur. Med mobiltelefonernes hastige udvikling til små kompakte computere, der altid er ved hånden, vil det i fremtiden i høj grad være mobilen, der bliver den primære adgangsbillet til idrætsverdenens virtuelle og 'virkelige' fællesskaber.

Tingene udvikler sig lynhurtigt, og på mange måder er den vigtigste lære af rapporten måske i virkeligheden, at teknologien bag de idrætsrelaterede virtuelle fællesskaber ikke er specielt 'ny' eller sofistikeret i forhold til den generelle samfundsudvikling eller teknologiske udvikling. Det nye er, at foreninger, idrætsorganisationer, faciliteter og andre udbydere af idræt løbende må overveje, hvordan de bedst implementerer og udnytter de teknologiske muligheder, hvis de skal hænge på i fremtidens kapløb om medlemmer, deltagere eller kunder.

Fremtidens brugere, medlemmer eller kunder vil ifølge rapporten ganske enkelt forvente, at deres 'idrætsudbydere' er med på bølgen – ellers kan store forskydninger i idrætslandskabet ske lynhurtigt:

"Jo bedre organiseret, jo mere tiltalende. Den moderne mediebruger forventer ikke blot fleksibilitet og effektivitet i udøvelsen af idrætten, men også i organiseringen af den. Det skal være nemt at melde sig til, betale for medlemskab, registrere sin træning, konkurrere via nettet, socialisere sig, dele informationer, administrere familiens idrætsliv, deltage i afstemninger osv. Her kommer nettet og mobilens kommunikations-, administrations- og koordineringsværktøjer til at spille en vigtig rolle, når potentielle medlemmer eller brugere skal 'fanges ind' i fremtiden – både i idrætten og mange andre (konkurrerende) kultur- og fritidstilbud," hedder det i rapporten.

Formål med events skal være klarere

De 126 mio. kr. ekstra over fire år øremærket til at tiltrække store idrætsevents til Danmark har haft en effekt.

Det viser Deloitte's evaluering af Kulturministeriets 'Handlingsplan for at tiltrække store idrætsevents til Danmark', som blev lanceret i 2007 og bl.a. førte til oprettelsen af Sport Event Denmark.

Heri anerkender Deloitte også den ekspertise, Sport Event Denmark har fået opbygget, men anbefaler samtidig, at det fremover bør stå klarere, hvilke eventtyper Danmark satser på og hvorfor.

I den oprindelige handlingsplan, som Sport Event Denmark har arbejdet ud fra, har fokus især været på eliteevents, og kun få udvalgte breddeevents som triatlonkonkurrencen Challenge Copenhagen har fået støtte. Evalueringen lægger op til, at Sport Event Denmark i større grad får mulighed for at støtte breddeevents, der har stor markedsføringsværdi og skaber væsentlige turismeindtægter.

Det ligger i forlængelse af evalueringens påvisning af det faldende provenu på events i de senere år. Der er således langt større udgifter forbundet med afholdelsen af de større events.

Blandt rapportens øvrige anbefalinger er, at elitefacilitetsudvalget, der har givet tilskud til eventfaciliteter, lægges ind under Lokale- og Anlægsfonden, som man deler sekretariat med. Og ifølge evalueringen har der ikke været nogen målbar eventeffekt af de 10 mio. kr. årligt, der i den oprindelige handlingsplanen blev afsat til Team Danmarks talentudviklingspulje. Anbefalingen er derfor, at man bør overveje, om den ekstra pulje er relevant i eventsammenhæng.

Ventelister i golfklubber er væk

I løbet af de sidste tre år har finanskrisen og et stagnerende antal golfspillere fjernet ventelisterne i mindst 34 klubber rundt om i landet, konkluderer GOLFMagasinet efter en rundspørge blandt 124 klubber.

34 klubber, der havde ventelister i 2008, kan i dag byde alle interessede indenfor. Kun ti af de klubber, som magasinet har fået svar fra, opererer fortsat med ventelister. Det drejer sig især om en række traditionsrige klubber i Nordsjælland, hvor det altid har været svært at komme ind.

Omregnet i ventetid topper Søllerød Golfklub med fem-syv års ventetid, mens flere af de øvrige klubber med ventelister kunne optage alle, hvis ikke en del valgte at takke nej og blive stående på listen.

Samtidig med at ventelisterne stort set er væk, har mange klubber reduceret eller helt fjernet kravene om indskud ved indmeldelse. Som GOLFMagasinet konstaterer, er det blevet købers marked i dansk golf.

Foto: Charlie Cowins/ Flickr

Den mulige medlemseffekt af Caroline Wozniackis internationale succes er stadig usikker, men generelt er det vanskeligt at påvise nogen stærk sammenhæng mellem eliteresultater og medlemsvækst.

Gammel nyhed: Elite skaber sjældent bredde!

Kommentar: Spørgsmålet om, hvorvidt elite skaber bredde, har været diskuteret i årevis. Men forskningen giver ikke belæg for den påståede stærke sammenhæng. Der er behov for en mere nuanceret debat.

Afsenioranalytiker
Rasmus K. Storm,
Idrættens Analyseinstitut

Niels Nygaard, formand for Danmarks Idræts-Forbund, anførte for nylig i en kommentar, at virkeligheden om samspillet mellem eliten og bredden er langt mere nuanceret, end myten om den automatiske sammenhæng giver indtryk af.

Niels Nygaard argumenterede, at den skyttegravskrig, debatten hidtil har været præget af, er ukonstruktiv i forhold til at skabe en bedre forståelse af forholdets reelle sammenhæng. Dermed er skyttegravskrigen også skadelig for at udvikle hensigtsmæssige tiltag for at styrke såvel bredde- som eliteidrætten.

Det er meget svært at være uenig i det argument.

Ser man nærmere på forskningen i spørgsmålet tyder alt på, at ganske mange

faktorer spiller en rolle for udviklingen i den brede idrætsmæssige deltagelse.

Det samme gælder formentlig i forhold til ønsket om at fremme eliteidrætten. Man kan finde eksempler på, at elitesatsninger og topresultater eller store idrætsevents bidrager positivt i regnskabet, men kigger man nærmere efter, er der endnu flere mellemregninger og faktorer, som nuancerer billedet gevaldigt i den modsatte retning.

Der er absolut ingen automatik i forholdet mellem elite og bredde.

På et seminar om emnet på DIF's kongres i Brøndby i februar 2011 lød en kommentar fra DGI's formand Søren Møller, at der er tale om et sammensat forhold og ikke en direkte relation, der går den ene eller anden vej.

Myten hænger ved

Faktisk forekommer Niels Nygaard og Søren Møller overraskende enige på dette punkt, hvilket kunne føre til den konklusion, at vi må op af skyttegravene og mere pragmatisk vurdere, hvordan eliten og

fortsættes...

Lille effekt af danske eliteevents

Selvom afholdelsen af eliteevents i visse tilfælde kan have en mindre positiv indvirkning på medlemstallet i de pågældende idrætsgrenes hjemlige forbund, er effekten typisk usikker, ligesom den kan udeblive helt.

Det viser en gennemgang af medlemsudviklingen i seks idrætsgrene under Danmarks Idræts-Forbund i årene omkring afholdelsen af store internationale mesterskaber på dansk grund.

Bag gennemgangen står senioranalytiker Rasmus K. Storm fra Idan, der har set på effekten af tre internationale events afholdt som led i sportsåret 2009, VM i taekwondo, VM i brydning og VM i squash, suppleret med tre tidligere afholdte events: EM i badminton 2008, VM i idrætsgymnastik i 2006 og EM i bordtennis i 2005.

Brydning havde året efter VM-stævnet i Herning en medlemsfremgang på ubetydelige otte medlemmer, mens squash fik en afklapsning med en tilbagegang på næsten ti pct.

For taekwondo er billedet mere blandet. Ifølge DIF's medlemstal havde forbundet en tilbagegang på 4 pct., mens forbundets egen registrering af kontingentbetalende medlemmer taler om en fremgang på over 10 pct. fra 2009 til 2010.

Blandt de tidligere afholdte events er sammenhængen mellem eliteevents og medlemstal lige så svær at dokumentere.

Badmintonforbundet havde året efter EM i badminton i 2008 en lille medlemsfremgang på 0,6 pct., men året efter var forbundet tilbage i en generel negativ medlemsudvikling.

Bordtennis oplevede omkring EM i Aarhus en vis positiv medlemsudvikling, men også her blev fremgang efterfulgt af tilbagegang.

Endelig har Danmarks Gymnastik Forbund haft en konstant medlemstilbagegang siden VM i efteråret 2006.

Konklusionen på gennemgangen af de seks store eliteevents er, at der ikke er nogen automatik i forholdet mellem eliteidrætsevents og breddeidræt.

I de tilfælde, hvor der synes at være en effekt, er den flygtig, og den kan måske i højere grad end reklameeffekt kaldes en 'svingdoeffekt'.

Læs Rasmus K. Storms fulde artikel på www.idan.dk.

bredden kan spille bedre sammen.

Problemet er, at myten om elitens automatiske og gunstige indvirkning på bredden i mange andre sammenhænge desværre stadig gentages som en noget nær objektiv sandhed, der er bekvem at have ved hånden, når støtten til eliteidrætten skal legitimeres.

Især på det overordnede politiske niveau, men også hos græsrodderne mødes man ofte med mistro, når man søger at forklare, hvorfor eliteeffekten ikke kan stå alene, er kortvarig om overhovedet synlig – eller typisk er overdrevet. Selvom en mere nuanceret forståelse af eliten og breddens relation vinder større og større indpas blandt idrættens topledere, er opfattelsen af automatikken utrolig svær at få bugt med.

Fokus væk fra det væsentlige

Faren ved den sejlivede opfattelse om sammenhængen mellem elite og bredde er desværre, at fokus fjernes fra alle de andre totalt set mere væsentlige breddefaktorer, fordi eliteeffekten typisk sættes i centrum. Når toppolitikere eller ministre gentager, at eliten og bredden er komplementære størrelser, blåstempler myten, og nuancerne forsvinder.

Konflikten mellem modstridende interesser i elite- og breddemiljøet tones ned, og tilbundsgående tiltag til forbedring af faciliteterne eller foreningstilbuddene, tilpasning til tendenserne i befolkningens idrætsvaner og deraf følgende krav og nye forventninger til, hvordan børn og unge skal mødes i foreningerne, skubbes ud i mørket.

Heldigvis er idrætsorganisationerne efterhånden klar over problemstillingen og har på en række områder sat initiativer i gang for at modgå den. Men alt imens myten gennem årene er blevet gentaget, har kommercielle breddeidrætsaktører dygtigt udfyldt de huller, som foreningslivet har overset på grund af myten om eliteeffektens betydning for danskernes lyst til at dyrke idræt, motion eller konkurrencesport.

Hadde 'idrætsfamilien' haft ubegrænsede ressourcer til sin rådighed, og havde myten ikke været så vedholdende, havde udviklingen måske ledt frem mod et langt bedre samspil mellem eliten og bredden, end vi ser i dag.

Skygger for interessekonflikter

Desværre er virkeligheden overalt – i kommunerne, hos specialforbundene, i Team Danmark, hos DIF og DGI – at der skal prioriteres i skrabede sparebudgetter.

VM i idrætsgymnastik i Aarhus for snart fem år siden er et eksempel på en stor sportsevent på dansk jord, som ikke har givet nogen medlemsfremgang efterfølgende. Danmarks Gymnastik Forbund har tværtimod haft medlemstilbagegang i årene efter VM. Læs også artiklen i spalten til venstre.

Med massive underskud på statens finanser, finanskrisen, en aldrende befolkning samt et fremtidigt usikkert finansieringsgrundlag fra et delvist liberaliseret spillemarked, er der endnu mere grund til at forstå kompleksiteten og tage ladegreb mod myten om sammenhængen mellem elite og bredde, så myten ikke trækkes op af hatten som løsningen på alle interessekonflikter, når krybben er tom.

Dette betyder desværre til tider, at man må træde ned i skyttegravene i stedet for at mødes i en mere pragmatisk tone.

Skal den brede idrætsdeltagelse i foreningerne styrkes, må de sidste rester af myten nedkæmpes. Ellers kan resultatet meget vel blive, at foreningslivet ikke får omstillet sig til de nye betingelser, breddeidrætten skal fungere under i fremtiden. Og det vil – alt andet lige – heller ikke komme eliten til gode.

Læs notatet 'Skaber elite bredde?' af Rasmus K. Storm. Notatet kan downloades i vidensbanken på www.idan.dk.

DBU offentliggør nyt fodboldkoncept

Dansk Boldspil-Union (DBU) har lanceret konceptet for Fodbold Fitness, som skal gøre spillet mere fleksibelt og tilgængeligt for flere målgrupper.

Der skal være plads til at spille fire mod fire, eller otte mod otte, hvis det er det antal spillere, det lige passer med i den enkelte klub. Banerne skal gøres mindre, og der skal være fodbold henvendt til nye målgrupper. Fodboldklubberne skal med Fodbold Fitness også tilbyde hold for målgrupper som mødre, studerende, veteraner eller firmahold.

Afsættet for konceptet er fodboldspillets særlige sundhedspotentiale, som forskning fra Københavns Universitet har påvist, og målet er for DBU er at skaffe 7.500 ekstra medlemmer inden for to år.

14 klubber fordelt rundt i landet er i gang med at udvikle deres tilbud om Fodbold Fitness, så holdene efter planen kan starte op til august.

DBU har sammen med Danmarks Idræts-Forbund investeret 4,5 mio. kr. i projektet.

Foto: Idan

De tre hovedorganisationers formænd stod i første række under konferencens pausegymnastik, men også i flere af debatterne om forholdet mellem den organiserede idræt og nye kommercielle aktører.

En ny idrætssektor spirer frem

Analyse: Idans velbesøgte konference i Vejen viste stor lyst til at forsøge sig med nye idrætsmodeller og samarbejdsformer på tværs af foreninger, organisationer, kommuner og kommercielle aktører.

Af Søren Bang, Idrættens Analyseinstitut

På få år er Vasaløbet gået fra at være en udfordring for ski-nørder til at blive en folkelig motionsevent. Det 90 km lange langrendsløb fra Sälen til Mora samler i dag millioner af tv-seere og 59.000 deltagere i sporene, heraf små 16.000 på den fulde, klassiske distance.

Resten er med i en bred vifte af sideevents fra kvindeløb til firmastafetter. Samtidig er løbsruten blevet en helårsarena med motionsløb og cykelløb om sommeren. Det historiske Vasaløb er blevet en trendy fortælling, som folk vil spejle sig i.

Præsentationen af det svenske Vasaløb på Idans konference, Idrættens største udfordringer, i Vejen Idrætscenter den 25.-26. maj illustrerede måske klartest, hvor effektivt idrætten kan udvikle tilbud og komme nye motionsvaner og politiske dagsordener i møde. Men en lignende vækst og professionalisering finder man også herhjemme. F.eks. i Vejen Idrætscenter, der var vært for konferencen i slutningen af maj.

Fra 1990 til 2010 er antallet af besøgende vokset fra 300.000 til 800.000, omsætningen er gået fra 6 til 31 mio. kr., og antallet af ansatte mere end seksdoblet.

Erfaringerne fra Vejen og Sverige peger

i samme retning: I begge tilfælde er der i dag tale om organisationer, der har opbygget et stort professionelt apparat, men er udsprunget af den frivillige foreningsidræt eller arbejder tæt sammen med den.

Men de er først og fremmest eksempler på, at en mere markedsorienteret måde at arbejde med idræt på kan udvikle nye aktiviteter og engagere nye målgrupper uden at hælde det traditionelle foreningsliv ud med badevandet. F.eks. er der i Vejen i dag 46 foreninger, som benytter centret, mod blot 22 i 1990.

En sektor bliver født

I sit oplæg argumenterede strategirådgiver Lars Steen Pedersen fra LSP Resolve for, at der er tendens til, at flere idrætsfaciliteter udvikler sig til store centre som i Vejen med egne idræts- og servicetilbud og brugerbetaling for disse. Centrene konkurrerer på et voksende idrætsmarked med alt, hvad der følger med i form af professionalisering, målgruppetænkning og fleksibel købedræt.

En ny sektor er derfor ved at blive født, konkluderede Lars Steen Pedersen.

Han fik støtte af Jørgen Mosbæk, formand for Halinspektørforeningen, der ikke

fortsættes...

NYT FRA PLAY THE GAME

Toptalere til fodboldkonference

Toptalere fra UEFA, førende eksperter på fodboldområdet i Europa og en lang række fodboldorganisationer i dialog med medieverdenen og forskningen gæster konferencen 'Challenges for football'

Programmet for konferencen, der afvikles under U/21 EM-slutrunden i Aarhus den 20.-21. juni, er offentliggjort, og talerlisten byder på prominente oplægsholdere.

Blandt hovedtalerne er chefen for UEFAs licenssystem og ansvarlig for Finansial Fair Play-programmet i UEFA, Andrea Traverso, samt teknisk direktør Andy Roxburgh. Samtidig vil en af verdens førende sportsøkonomer, Stefan Szymanski, holde oplæg og diskutere mulighederne for at regulere fodboldøkonomien.

Blandt de danske oplægsholdere kan nævnes Peter Krstrup fra Københavns Universitet, der har påvist fodboldens særlige sundhedspotentiale, Jens Bangsbo, ligeledes fra Københavns Universitet, som arbejder med præstationsoptimering hos fodboldspillere, og fra Idan, Rasmus Storm, der belyser dansk topfodbolds økonomiske forhold.

Konferencen arrangeres i et samarbejde mellem Idan/Play the Game, Institut for Idræt på Aarhus Universitet, Sport Aarhus Events, ACTIVE Institute og Update.

Læs mere om konferencens program og tilmelding på www.playthegame.org.

>> KALENDEREN**Eventfolk mødes under cykel-VM**

21.-22. september 2011: Det københavnske Videnscenter for Begivenheder (VIBE) under Wonderful Copenhagen benytter interessen for efterårets VM i landevejscykling i København til at afholde en konference om strategisk udvikling af begivenheder på Dansk Design Center i København den 21.-22. september.

Konferencen 'VIBES – The Event Conference' får blandt andet oplægsholdere fra Festivals Edinburgh bestående af 12 lokale festivaler, musikfestivalen Sonár og den internationale triathlonserie Challenge Family.

Temaet for konferencen er 'Breaking barriers', og ideen er at udfordre deltagere til at finde nye samarbejds- og forretningsmuligheder både på tværs af geografiske og organisatoriske grænser og på tværs af sport og kultur.

Deltagerne i konferencen får samtidig mulighed for at opleve enkeltstarten ved VM i landevejscykling og komme bag scenen i forbindelse med arrangementet.

Konferencen foregår på engelsk. Læs mere om konferencens program, oplægsholdere og tilmelding på hjemmesiden www.vibes2011.dk.

NYT I IDANS VIDENSBANK

Idrættens virtuelle arenaer. Internettet forandrer idrætten – analyser og perspektiver
Rapport, som undersøger de virtuelle arenaer, dvs. de internetbårne mediers betydning som sociale eller organisatoriske mødesteder inden for idrætten.

Martin Hedal, Idrættens Analyseinstitut, maj 2011

Frivilligt arbejde i idrætsforeninger. Forskelle og ligheder mellem specialforbund og idrætter
Notat, der sætter fokus på forskellene i det frivillige arbejde i de enkelte specialforbund/idrætsgrene.

Bjarne Ibsen og Karsten Østerlund, Syddansk Universitet og Idrættens Analyseinstitut for Danmarks Idræts-Forbund, maj 2011

Skaber elite bredde?

Arbejdsrapport, der samler op på en række studier fra Danmark og udlandet, som belyser, hvorvidt eliteidræt kan skabe mere breddeidræt, herunder bl.a. om store eliteidræts-events kan få flere til at dyrke idræt.

Rasmus Klarskov Storm, Idrættens Analyseinstitut, maj 2011

Download eller find links til rapporterne i vidensbanken på www.idan.dk.

ser nogen principiel modsætning mellem idrætscentres udbud af idrætsaktiviteter på kommercielle vilkår og foreningslivet.

"Spørgsmålet er, om købeidræt i virkeligheden ikke spiller rigtigt godt sammen med foreningerne," sagde Jørgen Mosbæk, der i sin tid som leder af Vestbadet hævdede anlæggets egenindtægter fra 6 til 13 mio. kr. i forbindelse med en renovering og udvidelse af badet uden øgede offentlige driftstilskud.

Bl.a. ansatte han en jordemoder og begyndte at udbyde babysvømning. Sammen med andre initiativer lykkedes det at fordoble antallet af årlige besøgende til 552.000 – samtidig med, at den tilknyttede svømmeklub også fik en stor medlemsfremgang trods anlæggets egne tilbud.

"Det er en myte, at betaling går ud over den almindelige idræt," konkluderede Jørgen Mosbæk på den baggrund.

Nytænkning i kommuner og foreninger

Det synspunkt kan man også finde i flere af de danske kommuner, som var talstærkt repræsenteret i Vejen.

Fra Aalborg kunne områdechef Erik Kristensen fortælle om, hvordan nye idrætsvaner, forældede faciliteter og begrænsede kommunale ressourcer har fået kommunen til at formulere en ny facilitetspolitik, der skal sikre flere ressourcer til området. Konkret indebærer det blandt andet, at foreningerne skal medfinansiere nye anlæg, hvilket langt de fleste formår.

Men Erik Kristensen efterlyste samtidig mere lempelige regler i folkeoplysningsloven, så kommunerne kan kræve højere betaling for brugen af visse anlæg for at bruge provenuet til f.eks. at udvikle bedre faciliteter.

Nytænkning kan man også møde i foreningslivet, som ellers bliver kritiseret for at være for konservativt og stillestående af nogle kommercielle idrætsaktører, der anført af fitnessbranchen ofte tjener godt på, at foreningslivet har udfordringer med at tiltrække voksne motionister.

Et forhold, som de store idrætsorganisationer i dag mere bevidste om. Danmarks Idræts-Forbund har gjort netop voksenmotionisterne og de unge til et særligt prioriteringsområde med udvikling af mere fleksible idrætsaktiviteter i flere idrætsgrene, mens DGI bl.a. har sat ind med projekter målrettet unge som Sport2Go.

Men de dynamiske dele af foreningslivet kan også selv. I Fremad Valby er det lykkedes at fordoble medlemstallet til 800 medlemmer siden 2005 med en lang række nye aktiviteter fra 'Smølfefodbold' for de helt små til 'Get2Coffee', som handler om

Foto: IDAN

Vasaløbets direktør Jonas Bauer har gjort det svenske Vasaløb til en folkelig event med en omsætning, der nærmer sig de 100 mio. kr.

at inddrage forældre i klubbens arbejde fra dag ét.

For klubbens formand, Lars Kruse, står foreningslivet stadig som garant for idrættens sociale kapital – et sted med fælles oplevelser og kammeratskab. Klubben satser således på at skabe en stærk 'vi-kultur', hvor man værner om foreningens traditioner, men også prøver at imødekomme nye idrætsbehov og være en klub for alle uanset køn og sportsligt talent.

Foreningernes begrænsninger

Eksemplet fra Fremad Valby viser, at foreninger med kommunal støtte og et aktivt korps af frivillige kan skabe udvikling på linje med de kommercielle aktører.

Lars Kruse opfatter da heller ikke den første rent kommercielle fodboldudbyder, Fodboldfabrikken på Vesterbro, som en trussel mod sin forening, ligesom hans navnebroder, Fodboldfabrikkens medstifter Lars H. Kruse, ikke ser det som sin mission at udkonkurrere foreningsidrætten, men at imødekomme et udækket behov for fleksibel fodbold blandt motionister.

Man kan endda se eksempler på egentlige arbejdsdelinger mellem foreninger og kommercielle. Op til Copenhagen Marathon henviste den arrangerende klub, Sparta, således til virksomheden Running26, da hovedsponsoren Nykredit gerne ville købe løbetræning til medarbejderne.

Men andre steder spidser konkurrencen mere til – f.eks. på fitnessområdet. Og der er samtidig grænser for, hvor langt politisk styrede organisationer som foreningerne og deres moderorganisationer kan gå i

fortsættes...

Folkelige bevægelser i Danmark

Civilsamfundet og de folkelige bevægelser tegner en vigtig del af den danske kulturarv. Men hvad er de udtryk for?

Antologien 'Folkelige bevægelser i Danmark' stiller med 12 bidrag skarpt på nogle af de forskellige udtryk, som de folkelige bevægelser har haft historisk i Danmark.

Bogen kommer omkring emner som de grundtvigianske tanker, andelsbevægelsen, det sociale område i bl.a. fagforeninger og sygekasser, og så retter bogen også blikket mod fritidens folkelige bevægelser, hvor de danske idrætsforeninger spiller en central rolle.

Ifølge bogen har de folkelige bevægelser været et vigtigt udtryk for et samfundsengagement hos danskerne, der bidrager til bl.a. den demokratiske dannelse i samfundet. Bogen bidrager derfor bl.a. også til en aktuel debat om de frivillige foreningers demokratiske rolle og sociale ansvar.

Ditte Toft

Folkelige bevægelser i Danmark. Selvmyndiggørelse og samfundsengagement

Harry Haue og Michael Tolstrup (red.)

Syddansk Universitetsforlag

375 sider

kr. 275,00

Nyhedsbrevet Overblik
Nummer 41 - 14. juni 2011

Udgiver:
Idrættens Analyseinstitut
Kanonbådsvej 12A
1437 København K

Telefon: 3266 1030
E-mail: idan@idan.dk
Hjemmeside: www.idan.dk

Redaktion:
Søren Bang, redaktør
soeren.bang@idan.dk

Ditte Toft, journalist
ditte.toft@idan.dk

Henrik Brandt, direktør (ansv.)
henrik.brandt@idan.dk

kampen om medlemmer på 'idrætsmarkedet'. Foreningsidrættens kan ikke som kommercielle aktører tillade sig at sætte alt på ét bræt med risiko for at gå konkurs, og medlemsdemokratiet skal respekteres.

Det giver sig ofte udslag i en mere konservativ strategi, som Vasaløbets direktør, Jonas Bauer, ser som en barriere, når det handler om udviklingen af nye aktiviteter: "Vi må have folk ind og tage chancer og skære igennem," sagde Jonas Bauer, hvis løb er foreningsejet, men som samtidig arbejder på kommercielle præmisser gennem et datterselskab.

DGI's formand, Søren Møller, vil gerne have foreningerne til at gå 'fra traditioner til variationer' – altså være i stand til hurtigt at indfange nye idrætsstendenser, men han erkendte på konferencen, at den organiserede idræt må acceptere at være 'second movers', dvs. satse på afprøvede koncepter frem for at kaste sig ud i de store risikable satsninger. Til gengæld ser han foreningslivet som en mere stabil udbyder af idræt.

Risiko for markedsdogmer

I Vejen var der også advarsler mod at lade driftsøkonomiske resultater, bl.a. på facilitetsområdet, være den eneste målestok for succes.

"God arkitektur er tiltrækkende," som Lokale- og Anlægsfondens direktør Torben Frølich sagde med henvisning til, hvordan en vellykket integrering af et svømmeanlæg i Aalborg med et folkebibliotek har øget både udlån og antal svømmegæster.

Og professor Bjarne Ibsen pegede på, at man ikke må undervurdere de små anlægs betydning for idrætsdeltagelsen.

"Vi må være opmærksomme på andet end de store anlæg – dér, hvor der er fokus på effektivitet, professionel ledelse og tilpasning til markedet. Langt de fleste aktive kommer på små anlæg (...) Og jo flere fodboldbaner, jo flere spiller fodbold i en klub. Det samme gælder håndbold. Vi ved også, at afstand til faciliteter er afgørende for børn og ældre," sagde Bjarne Ibsen.

I værste fald kan opgøret med tidligere tiders berøringsangst over for de kommercielle aktører og deres løsninger ende i en lige så dogmatisk tro på, at mere markedsorienterede løsninger altid er det bedste svar på idrættens mange udfordringer.

Torben Frølich fremhævede således, at der ved siden af den traditionelle markedsøkonomi også findes en 'velfærdsøkonomi', som ikke kan gøres op i kroner og øre, men beriger samfundet med 'bløde kvaliteter' som fællesskab, tillid, oplysning og social udvikling. En økonomi, der ikke

Foto: IDAN

De to gange Lars Kruse fra Fodboldfabrikken og Fremad Valby, repræsenterede begge nytænkning, men var ikke enige om behovet for kommercielle fodboldudbydere ved siden af foreningerne.

opfatter idrætsudøvere som kunder, men som medborgere.

Nye diskussioner og løsninger

Netop diskussionen om, hvad idrætsforeninger, organisationer, kommuner og kommercielle aktører kan lære og ikke lære af hinanden, når endemålet er at skabe mest mulig idræt for flest muligt, vil sikkert blive forstærket i de kommende år.

Det samme gælder konkurrencen mellem foreningslivet og de kommercielle aktører i takt med, at de får flere berøringsflader. En konkurrence, som samtidig lægger op til, at de foreninger, som offensivt vil kæmpe for flere medlemmer i konkurrence med kommercielle udbydere, gør det endnu klarere for sig selv og andre, hvad det er for kvaliteter, som berettiger foreningsidrættens til sin privilegerede status i det danske idrætsbillede.

Men trods disse udfordringer viste konferencen i Vejen også, at der i alle hjørner af idrætssektoren – fra kommuner, over foreningslivet til de kommercielle aktører – er stor lyst til at søge og afprøve nye løsninger og samarbejdsrelationer. Samtidig spreder der sig en konsensus om, at de den gamle opfattelse af idrættens som et rent, offentligt støttet foreningsanliggende er under opløsning, og at det ikke nødvendigvis er skidt set i det store perspektiv.

Så måske har Lars Steen Pedersen ret i sin påstand om, at en ny og frodig idrætssektor spirer frem herhjemme.

Hent præsentationerne

Hent de fleste præsentationer fra 'Idrættens største udfordringer' på www.idan.dk.

Her er det også muligt at læse om programmet og de enkelte oplægsholdere.